

Viite

Asia

Metsän vuokrauksen ehtoja tarkistetaan

Asiasanat VENÄJÄ, KESTÄVÄ METSÄTALOUS

Hoitaa UM ITÄ-22

Hoitaa UE MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-20; ITÄ-21; ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-10

PIE

KTM; MET; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY;

MMM/MEO; MTK; SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS; YM; YM/ALO; YM/KVY

Viime vuonna tehdyissä tarkastuksissa todettiin metsien vuokrauksessa monilla alueilla vakavia epäkohtia. Näyttää siltä, että alueet eivät jää odottamaan metsälain tarkistusta vaan pitävät uudistuksia mahdollisina olemassa olevien säädösten pohjalta.

Irkutskin alueella on vahvistettu uusi vuokrausohje, jonka mukaan vuokraajan tulee toteuttaa kustannuksellaan metsän uudistaminen sekä osallistua metsänsuojeluun ja metsätalouden suunnitteluun.

Leningradin alueella tarjotaan metsiä vuokrattavaksi siten, että ehtona on mm. puunjalostuksen kehittäminen alueella.

Viime vuonna tehdyissä tarkastuksissa todettiin metsien vuokrauksessa monilla alueilla vakavia epäkohtia. Vuokraajat olivat käyttäneet usein vain pienen osan sopimuksien sallimista hakkuumahdollisuuksista. Vuokria oli yleisesti maksamatta. Myös hakkuusuunnitelmat olivat puutteellisia ja metsänhoidon ja metsäpalontorjunnan ehtoja ei noudatettu. Vireillä olevan metsälain tarkistuksen kautta tullaan vuokrausmenettelyä kehittämään ja ehtoja täsmennetään. Eräillä alueilla on jo uudistettu vuokrauksen ehtoja.

Irkutskin alueella valmistellaan omaa alueellista metsäpolitiikkaa, jonka eräitä osia jo toteutetaan. Irkutskin luonnonvarojen ja ympäristönsuojelun päähallinnon johtaja **V. Nazarev** vahvisti 11.12.2002 uuden vuokrausohjeen. Sen mukaan sopimus voidaan irtisanoa vuokran maksamattomuuden lisäksi myös sen takia, että hakkuusuunnitelmaa ei ole toteutettu tai sopimus on luovutettu edelleen. Uuden ohjeen mukaan vuokraajan tulee toteuttaa kustannuksellaan metsän uudistaminen sekä osallistua metsänsuojeluun ja metsätalouden suunnitteluun. Kilpailun pohjalta voidaan tehdä 49 vuoden sopimuksia. Tiestön piirissä olevia metsiä luovutetaan lyhytaikaiseen käyttöön huutokaupalla. Vuokrasopimisten kestoja voidaan pidentää ilman kilpailua, jos vuokraaja on täyttänyt kaikki sopimuksen ehdot. Leshooseilta kielletään osallistuminen puunkorjuuseen. Irkutskin varakuvernööri **A. Rudik** pitää tätä käytäntöä esimerkkinä myös muille alueille (Lesprom.ru. 27.12.2002).

Irkutskin alueen Ust-Ilimskin piirin 26 puunkorjuuyritystä velvoitetaan vuoteen 2006 mennessä hankkimaan nykyaikaista sahauskapasiteettia. Nyt vain 6 yritystä harjoittaa sahausta. Piirissä on vuokrattu metsää 2.6 milj. ha. Vuokrausta on kehitetty vuodesta 1998 lähtien ja viime vuonna purettiin 15 vuokrasopimusta. Sahausten arvioidaan parantavan yritysten kannattavuutta (Lesprom.ru 04.01.2003).

Leninigradin alueen luonnonvarojen ja ympäristönsuojelun päähallinto kuuluttaa vuokrattavaksi kilpailun pohjalta 31.01.2003 mennessä 11 metsäaluetta pinta-alaltaan yhteensä lähes 200 000 ha. Alueiden vuotuinen hakkuusuunnite on lähes 300 000 m³. Vuokrausmenettely ja ehdot on määritelty hyvin perusteellisesti. Tarjouksen tekijän tulee maksaa verrattain suuri käsiraha, joka palautetaan muille paitsi tarjouskilpailun voittaneelle. Tarjouksissa tulee ottaa huomioon mm. seuraavat ehdot:

- vuokra-aika on 49 vuotta
- hakkuusuunnitteesta on hakattava ensimmäisenä vuonna 70 % ja sen jälkeen 100 %
- velvollisuus kehittää vaiheittain puunjalostusta siten, että 20 % hakkuumäärästä jalostetaan
- velvollisuus kehittää toimintaa siten, että oman jalostuksen ja kotimaahan tapahtuvan raakapuun myynnin osuus on 40 % korjuumäärästä
- velvollisuus rationaaliseen ja tasaiseen metsän käyttöön
- velvollisuus korjata maaperän ja tiestön vauriot
- velvollisuus avata vuosittain 10 % kvartaalien rajoista ja uusia kulmapaaluja
- erityisehtoja yli-ikäisen ja paloalueiden puuston korjaamisen nopeuttamiseksi
- erityisehtoja puun toimituksesta sosiaalisiin tarpeisiin ja polttopuun myynnistä
- velvollisuus paikallisen työvoiman käyttöön
- tarjouksen tekijä voi tehdä esityksiä tienrakennuksesta, ojituksesta, metsän uudistamisesta sekä osallistumisesta kunnallisiin sosiaalis-taloudellisiin tehtäviin (Vesti Sankt-Peterburg 04.01.2003)

Arviointia

Vuonna 1997 aloitetun metsien vuokrauksen epäkohdat on tiedostettu. Tässä kuvatut esimerkit kertovat siitä, että alueet eivät jää odottamaan metsälain tarkistusta vaan pitävät uudistuksia mahdollisina olemassa olevien säädösten pohjalta. Nämä eivät ole erikoistapauksia vaan viitteitä tulevan kehityksen suunnasta:

- Puunkorjuuyrityksistä on tulossa metsätaloudenharjoittajia, joilla on monia velvoitteita. Metsänhoitotöiden vastuun jako on suurin kysymys. Nykykäytäntö on epäselvä sillä metsänuudistamisen vastuu kuuluu osittain vuokraajalle ja osittain leshoosille.
- Nähtäväksi jää, onko velvoite kehittää puunjalostusta (sahausta) alueella realistinen ehto. Eräät kuvernöörit ovat esittäneet tätä asiaa jo viime vuoden puolella. Myös tällaisen ehdon laillisuutta voi epäillä.
- Puunkorjuutoimintaan halutaan liittää sosiaalisia velvoitteita myös markkinataloudessa toimittaessa.
- Vuokrauksen ehtojen kehittyminen kuvatulla sulkee pienet raakapuun vientiin erikoistuneet yritykset ulos kilpailusta. Tämä on verrattain yleisesti hyväksytty metsäpoliittinen tavoite. Pienet yritykset joutuvat hankkimaan puunsa huutokaupoista.

